

Piotr Pankiewicz

„Rozwój innowacyjnych, małowzrostkowych agonistów TrkB w terapii chorób układu nerwowego”

STRESZCZENIE

Opracowanie efektywnych metod leczenia chorób ośrodkowego układu nerwowego, bez narażenia pacjentów na działania niepożądane stanowi główne wyzwanie dla współczesnej neuropsychofarmakologii. Neurotroficzny czynnik pochodzenia mózgowego (BDNF), za pośrednictwem receptora o aktywności kinazy tyrozynowej dla BDNF (TrkB), odpowiada za prawidłowy rozwój i funkcjonowanie układu nerwowego. Z uwagi na dobrze udokumentowaną rolę BDNF w patofizjologii chorób ośrodkowego układu nerwowego postuluje się, że modulacja szlaków sygnałowych BDNF-TrkB z użyciem małowzrostkowych agonistów TrkB może przynieść znamienne efekty terapeutyczne.

W niniejszej pracy podjęto próbę identyfikacji małowzrostkowych agonistów receptora TrkB. Opracowana na potrzeby niniejszej pracy doktorskiej tzw. „platforma badawcza” polegała na wykorzystaniu odpowiednich technik przesiewowych oraz testów funkcjonalnych do identyfikacji cząsteczek- potencjalnych agonistów TrkB spośród biblioteki związków o zróżnicowanych chemotypach. W badaniach określono stopień wiązania i interakcji cząsteczek z receptorem, zbadano ich zdolność do ortosterycznej aktywacji receptora TrkB oraz ścieżek sygnałowych *in vitro*, a także sprawdzono ich właściwości protekcyjne. Pomimo dużego zaangażowania w prowadzone prace badawczo-rozwojowe nie udało się zidentyfikować cząsteczek o pożądanym cechach agonisty TrkB.

W pracy dokonano także szczegółowej charakterystyki związków o postulowanej lub udokumentowanej w literaturze aktywności względem receptora TrkB. Otrzymane w ramach tej pracy rezultaty ,pokazują, że związki te nie wykazują właściwości agonistów TrkB, zarówno na poziomie interakcji z receptorem jak i funkcjonalnym. Dla najszerszej opisanego z tej grupy związków 7,8-dihydroksyflawonu (7,8-DHF) przeprowadzono badania selektywności *in vitro* oraz farmakologiczne badania *in vivo*. Wyniki wskazują na niekorzystny profil farmakokinetyczny cząsteczki i na brak aktywności 7,8-DHF zarówno względem TrkB jak i innych ścieżek molekularnych w mózgu u myszy. Ponadto wykazano że 7,8-DHF w warunkach *in vitro* wykazuje zdolność do interakcji z wieloma celami molekularnymi, co świadczy o niskiej selektywności związku względem TrkB.

Wyniki niniejszej pracy wskazują na to, że badane związki referencyjne, w tym 7,8-DHF nie aktywują receptora TrkB, przez co dane literaturowe na temat aktywności tych cząsteczek

powinny być ostrożnie interpretowane, z uwzględnieniem szerszego kontekstu funkcjonalnego. Niemniej jednak, opracowana na potrzeby niniejszej rozprawy platforma do badań przesiewowych może zostać z powodzeniem zastosowana w przyszłych projektach związanych z poszukiwaniem kandydatów na lek.